

Белгилеув

**Къабарты-Малкъарны
проектине-ахшы белги**

РФ-ни Правительствоосу башчысы Владимир Путин «Соци-2011» деген ишеним халкъла да аралы инвестиция форумда регионаны инновациялы проектlerini экспозицияларынды Къабарты-Малкъарны стенди бла теренкер шакътайргенденди. Анга былай Баксан районда ишенимлик агротехнопарканы проектнин къргозгетгенди. Арсен Канокос премьерге аны курулуш жайырма беш минг сом кертигин айткъанды. Терт жылы ичере эки мингден аслам адамны окутуурга мурад барды. Анда, теория бла практиканы бирге байлап, эл мюлк производствону шындоо технологияларына бла агробизнесни бардыргыза койретгенденди.

КЪМР-ни Президентини
бла Пресс-службасы

Тюбешув

Болгъан байламлыкъланы кючлендире

Арсен Канокос Абхазия Республикасы жагы президент Александр Лукашенко бла тюбешгенди. Ана экиси да Социде бардырылган 10-чу Халкъла аралы инвестиция форумга кыташышды. Къабарты-Малкъарны Президентини республикасыны араларында кырандышлык байламлыкъла жорюлоткъенденди. «Биз ахшакыла керекли заманда киб керге болушканбыз, мындан ары да ол терени бурарык тойгоюкълар», - дегенди ол. Ала экинчи кытай айнаынын бизирге сойгенди эм республиканы экспозициясына сейир этип кырагъанды. Аны айткъанына керге, Къабарты-Малкъар инвесторна бла тюбешув иш хазырланганды эм форумда ахшы проектле къргозгенди.

КЪМР-ни Президентини
бла Пресс-службасы

Ылпакълау

**Республиканы делегацияны
бек хайырлы ишлегенди**

Къабарты-Малкъар Республикасы Президенти Арсен Канокоса бу кюнде Россияны Жаш тюбесиюно союзуна башчысы А.И.Платоновдан письмо келгенди. Анда былай айтылды: «Россияны Жаш тюбесиюно битурсуюн жамуат организацияны Аркомитети Къабарты-Малкъар Республикасы делегацияны орта эм башланган профессионал билим берген укремдендиланы студенттерини. Мы инвестор дегенди фестивалырыны кыташышканы ючюн ырызлыгыбызны билдиребиз. Фестиваль былай Краснодар крайда Сукоо айд «Смена» арда эр «25-ю июнда башланганды. Бу жаш «Телера» форум РФ-ни Спорт, туризм, жаш тюбесиюно кюнде Билим берю эм илим министрствораны, «Россияны жаш тюбесиюно» жамуат организацияны

башламчылыклары бла бардырылганды. Аны баш мурады - ёсеп келген жаш адамланы арасында миллетте эм культура аралы дикануу жарашдырылты. Фестиваль арда 47 регионда 750 жаш бла кызы кыташышды. Ала кыргызла белгилеи жамуат курулукчула, полгитике, бизнесменге, искусство бла корешгенде, атлары айтылган режиссура, артистерле, спортчула, артистерле тюбешгенденди, фестивалыга кыташышканы тюбесиюно-торло мастер-классла курулганды.

Республиканы делегациясыны башчысы Мария Сараева, Машукова эни аслам этеректе союбиз «Сизни региондан делегацияла Россияны жаш тюбесиюно союзу курурганды эм программалагы мындан ары да тир кыташышды деп ышанарбыз».

Экономикада болумдун жапар

Тутуучу айныуну жолунда

2008-2010 жыллада инвестиция политикада этилген курап тутуучулукну эмда ишлеп турган производствода бардырылган жапгытырлыкълары хайырланды. Къабарты-Малкъарда бир нече жапгытырлык претия ачылганды. Баксан районда этилде комплексни курулуш андан ары бардырылды. Мында, республикада биринчи болуп, гидроэлектра амалны хайырландырганды - гидроэлектра жарде угъай, эки ну рассторда ведорюленди. Проект кесибини инвесторларыбызны башламчылыгы бла бардырылды. Ала эра французу эмда италияны специалистле болушдыла. Битуду да бирге мында 196 ишчи жер курулганды.

Бюгонюнде башында белгиленген технологияны керге тепилде 20 гектарда тирлик ведорюленди. Дагында 10 гектар жерде курулуш ишле бардырылдыла. 2011 жылда предпритие 250-270 миллион сом фойда алгырды план салганды.

«Борен-Текстиль» чекленген жуулыгыбыз болганын инвесторлар продукция чыгарууну ишлегенденди. 2009 жылда апрельден бери фабрикада эр кишиге шынденди хелекле чыгарыладыла. Мында 290 ишчи жер курулганды. Андан сорда, предпритимателерге электро ылгагы куошулганырандыа этилген кыранчыны бир кесеге арха кытайрылдыла, кредит алгында процент ставкаларына негиздин келишчилеги келешилеги этилди.

Республикада Гарантия фонд курулганды. Ол гиче эм орталык бизнесини предпритиялары банк кредитле алгыларында, залогта чегем районда оркъау этилди. Бул масса, кыргызланы жапында гарантия бередди. Бюгонюнде алап болушук 40 бизнесменге этилгенди, анда 190 миллион сом кыргызстанды битуду да бирге кредитте 280 миллион сомга жеткенди.

Ахыры 2-чи бетге.

«Сочи - 2011»

**Россияны башха регионларына
жол ачарыкъ субъект**

Тонене «Сочи-2011» 10-чу Халкъла аралы инвестиция форумда КЪМР-ни Президентини Арсен Канокос Италияны Россиеде толур эркинилик посолу Антонио Зорарди Ланди эм Италияны Юг федералдык округда генералдык консулу Пьетропаоло Лоджичини бла тюбешгенди.

Посол Къабарты-Малкъарны кермючю битуду стендилери бла шагырей болганды сонра бизни республиканы майданы форумда бек ишлегендери болганын чертгенди. Антонио Зорарди Ланди Къабарты-Малкъар алааны кыргызла Россияны башха регионна киб ачарыкъ субъект болуруна ийнанганын билдиргенди. Дагында ол белгилегенге керге, Италияны Россиеде жылыны чекерлерге виза алып бир кесек тынчырак болганын чертгенди.

Ди. Ол а эки кыргызла да араларында экономика байламлыкъланы айныуларына себеплик этерги хакыды.

Эки жапы да бюгонюнде Къабарты-Малкъарда ишлеген италияны инвесторланы проектери жашауда кылай бардырылганын эм Италияны республиканы экономика айныуна кыташышуу бла байламлы вопросына озгенденди. Ол тобешуюн кезуонде КЪМР-де кир-кичкенде жапгы продукция жарашырылкъ заводка керек оборудованын андан кетиргерге келишим этилгенди. Дагында италияны специалгитени да мында ишенимлик жапгы болымчаланы проектери жарашдырырла да ишлерге чакырылды.

КЪМР-ни Президентини Арсен Канокос Антонио Зорарди Ланди республикага кырагъанды келгирге эм мында Италияны

Екатерина ТОЛАСОВА,
КЪМР-ни Президентини
бла Пресс-службасы

САУГАЛАУ

**Конкурс кюч
ала барады**

Барз кюн Нальчикде «Файка» санаторийини залында кууууны жыйылуу болганды. Анда «3а нравственный подвиг учителя» деген 2011 жылда бардырылган конкурса хораланын саугалаулары бла Парламентини эм Правительствоны Къабарты-Малкъарды кесирини саугаларын Американы Черкесден, Патигорскден, Севр Осетия-Аланиядан эм башха жерлерден да келгенди.

Епископ Феофлакт сёвшеген кезин.

«Бюгон Къабарты-Малкъарда, эшгиде, жорюкни юню болур. Мен бери кардионологияны конгрессины ачылуундан келгемне. Конгресс эм устазыны былай конкурса хоралары ючюн саугалау - ол жумушла барысы да жорюк бла кытай байламдыла. Алай а врач саугау адамны кытайна барады, ол бирде анга болушук эталмай да кылады. Сизни, устазыны, алгыгызда уа сауукчулу, кыранчыны кергирге хазыр жаш тюбесиюно. Алыгызы да, алапы ышанууларыны фойлетмизги. Окуучуларыгыз сизге ушаргы инновацие эм не заманда да кыргызла болушду», - дегенди Валентина Петровна.

«3а нравственный подвиг учителя» деген конкурса болдурган жетишимлери ючюн келге саугалангандыла. Алай бла «Жылы бек ити инновацие разработкасы» деген номинацияда Карабай Черкес Республикадан устас Марина Дудкина биринчи жерин алганды. Нальчикте 28-чи номерли куолдан Екатерина Барануева ючюн кюрге тийишли болушканды.

Тюрю-торло номинацияда алы жерлеги алгыларыны санында Къабарты-Малкъардан Фатима Тазова (биринчи жер, Нальчик шахар), Рамета Чокоскова (экинчи жер, Прохладный шахар) да бардыла. Дагында экинчи жерлеги Елена Бесркова, Асият Хурасева, Анна Тарасова (Нальчик шахар), Татьяна Салигина, Татьяна Касьянова, Евгения Сильченко (Прохладный шахар).

Къонакылары республиканы жаш артисттери концерт программасы бла да кууандырганды.

МОКЪАЛАНЫ Зуура.

Залда оупургъна.

Жыйылганданы алпарында сёвше, КЪМР-ни билим берю эм илим министрини курулууну тутурган Сафарби Шугалогова усталаны хоралары бла Парламентини эм Правительствоны эни кесони атындан да алгышылганды. Бу конкурса Россиеде РФ-ни Билим берю эм илим министрствосуну башламчылыклары бла бардырылганын билдиргенди. СКФО-да уа ол былай экинчи керге болганын, бизни республикадан анга устал 23 иш бла кыташышкандары да айтылды.

Патигорскни эм Черкесскни епископ Феофлакт да усталаны алпарында киб ары сёз айтынды. Аланы регион конкурса кыташышкандары ашы шартла санаганды. Россиеде педагог сабийге жалаанда бир кыууу атыны койреткен адам болуп кылаймы, окуучу аны экичкерле сактады, дегенди. Ата журтун алында усталаны кызылчылары эни «устаз» аты кыротпен - ол кеси улуу хорал болганын белгилегенди. Аны себепти бу конкурса хораласында жокуула эки харонокон ишлеги бла аны алайгысына бизни адамны ийнердиганын келисиз, деп черттенди.

Патигорскни эм Черкесскни епископ КЪМР-ни Правительствона, Президентке, Билим берю эм илим министрствосунда да конкурсу окуптапын Къабарты-Малкъарда бардырылуучу «кочумчулук» этелерини ючюн ырызлыгыны билдиргенди.

Ол кон РФ-ни Президентини Шимал Кавказын федералдык округунда полномочий аппаратыны баш кенешчиси Валентина Солонина да кесини

САУГАЛАУ

Төреге айланган ахшы иш

Олгон барз кюн Нальчикде Кууиланы Къауан аты кызырал драма театрини Дуниа Артин театрини саугалары берюге хораланын кууууны ишле берилганды. Аны ишле КЪМР-ни жаш тюбесиюно эмда жамуат биринчи ишери жапын эм инвесторланы орнубарасы Герг окуланы Джомболат да кыташышканды.

Ахша барды. Алайды да, экинчи жорюмден андан этип алгышыларга аркии этилди», - дегенди ол.

Алайды да, профессионал ишлерден болдурган жетишимлери эмда Россияны халкыларыны араларында шукъ-

Ахыры 2-чи бетге.

Хар затха тийиш
эс бурулды
2 бет

Жомакылы
«Бал чучурла»
3 бет

«Мен диктатор болурга
соймеген эдим»
3 бет

Жапгы технологияны - не
квдор узакъ жерлеге
4 бет

ЖАТЫНГЫЛАКЪЛА

Илму

**Полимерлени халкъла аралы
даражага жетдирге**

Онтертючюн сентябрде КЪМКЪу-да «Жагы полимер композиция материалла» деген ат бла VII Халкъла аралы илим-практика конференция кесини ишле башлаганды. Ол беш кюнню бардырылды. Бу форуму жыл сайын Фундаментальны титилуени россия фонду бардырды эм аны ишле кыташырга дунияда бек белгилеи алымны жыды. Ма бу жолу да аны куруу комитетини санына Мексикадан, Италиядан, Узбекстандан да белгилеи хикмиле кыташышдыла. Конференцияны куруу комитетине уа РФ-ни илимуларыны сайла курулукчусу, КЪМКЪ-ну органика химияны бла билик молекулярны соединениланы кафедрасыны таматасы Абдулал Микитаев башчылык этеди.

Аны кууанчулы ачылуу КЪМКЪ-ну Алимле советини залында болганды. Жыйылганданы университетти тамаларыны атындан профессор Алексей Сивачев алгышылды. Пененер жайылында сора форуму ишле сейкинда бардырылганды.

Конференцияны алим секретары, профессор Светлана Хаширова нанокмпозиити продукцияга хораланган доктланды этенди. Ол билдиргенге керге, бюгонюнде кюне технология ишле бардырылдыла. Эки жылдан а отда жаманган изоляция материалы «Кавказкабель» чыгарып башларканды. Алимле айткъанды керге, ол таш кыргызла продукциядан көп керге ишди.

Форум ишин тамбла бошорканды.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

АПК

**Терек бачачылык
айныды**

Баксан районда 2009-2012 жыллада терк айнып тирлик берген терек бачачылына куруууну инвестиция программасы андан ары бардырылды.

Району администрациясында билдиргенлерине керге, алай бачачылы шюнда 440 гектарны, питомникле да 60 гектарны аладыла. Жалаанда былай окууна 252 гектар курулгандыла терк айныган терек бачачыла. Алапы хаша кыламы бардырыла да суу таманында да сугарыладыла. Ишлеуеи Куба элде уа алапы башлары бу уругура кыжау сөткала бла жайылынды.

Аны бла бирге орта ёсюмлю кёпкылык битимлеге жалгъуу ишле бардырылдыла, ала ишле былай 72 гектарда этилгенденди, алапы битудуле уа аны 473 гектарда. Нальчик бачачылына алапы бачачыла да ёсө бардыла, 229 гектарга макро сальниганды.

Бизни кюр.

Школ жашуа

**Школчулада къонакыда
- «Кодумаа»**

Бу кюнде КЪМР-ни Жаш тюбесиюно эм жамуат биригуелени ишлери жапын бла министрствону Нальчикны жыйырма бешин номерли школунда «Эстон маданиятын юнюн» курурганды.

Аны борчу-окумулары эстон миллет бла танышдыруу эм халкъла араларында шукълуучу, бирликли, келишуулукно оюмларын жайуу эти. Сабийге култура араны башчысы Марет Романи Эстонияны тарыхын, энчилигин, андан келген республиканы жашагыныла кесиринден айткъанды.

Дагында «Жаш патриот» литературалык Георг Отска жораланган журналланы, киталпаны кермючлери болганды. Ахшырында уа окуучуларга ол кыргызла презентациясын бла «Кодумаа» арны къргозгенденди.

Конкурс

Патриот халда юйрете

«2011-2015 жыллада Россияны граждандарын патриот халда юйрете» программаны чеклеринде окуучулары араларында, КЪМР-ни Жаш тюбесиюно эм жамуат биригуелени ишлери жапын бла эм Билим берю эм илим министрстволары кырал конкурс бардырылды.

Жаш патриотле кесирини билдилерин «Калам керюну», «Тарыхны жоллары бла», «Тишюурулу уруш жыллада», «Урушун юсюнден назмула», «Ала Ата журт ючюн ермегендиле» деген номинацияларда къргозтгенденди. Урави райондан Катя Болотина бла Аминат Токова, Ула Ата журт урушунда кыташышкан бир жерлерини юсюринден жазып, биринчи жерлеги алгандыла. Кызыланы окутуган школларын да хоралары бла алапы кууанчула Иш ишлени ветеранларыны советтерини башчысы, полицияны майор Борис Кунашев эм РФ-ни МВД-ни районда акъыбалык болмаганданы ишлери жапын бла бюючюно инспектору Алена Чернова алгышылал, саугъала бергенди.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

**18-чи сентябрь - Агъач мюлкде
ишлегенлени кюнюдо**

**Сиз туугъан жерибизни
айбатылыгын кюрюулайсыз**

Республиканы агъачда урунганларын профессионал байрамлары бла жорекден алгышлаймы.

Сизни ишгер жаш башында бек манерын эм огурудуу, кобийгаты кыруулайсыз, аны айткъанды саклауысыз, агъач байлыкканы файдалы хайырланууну эм аландыганда толтурууну жалгашсыз. Алыгыгызда салынган сыйлы борчаны мындан ары да намысы толтура барлыгыгызыга, бизни республика Россиеде бек аламаты санавыр ючюн, кюлдан келгени аямзлыгыгызыга ийнанам.

Бек сауукчулу болушудуу, урахкаты эм насылы жашу этеризини, ишлеге бютюнда ашы кёрюмюде болдургууыгызда да ийнанам.

Х. МАШУКОВ,
Агъач мюлк жапын бла КЪМР-ни
Кырал комитетини председатели.

Агъач мюлкде ишлегенлени кюнюне
оталган материалланы 2-чи бетде окутуз

